

คู่มือการปฏิบัติงาน รับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์

ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม
อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการข้อร้องเรียนของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ให้ได้ข้อยุติ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอน/กระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักการและเหตุผล	๑
การจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม	๑
สถานที่ตั้ง	๑
หน้าที่ความรับผิดชอบ	๑
วัตถุประสงค์	๑
คำจำกัดความ	๒
ระยะเวลาเปิดให้บริการ	๒
แผนผังกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์	๓
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๔
การรับและตรวจสอบข้อร้องเรียนจากช่องทางต่างๆ	๔
การบันทึกข้อร้องเรียน	๔
การประสานหน่วยงานเพื่อแก้ไขข้อร้องเรียนและการแจ้งกลับผู้ร้องเรียน	๕
ติดตามการแก้ไขข้อร้องเรียน	๕
การรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงาน	๕
มาตรฐานงาน	๕
แบบฟอร์ม	๕
จัดทำโดย	๕
แบบฟอร์มใบรับแจ้งเหตุเรื่องราวร้องเรียน / ร้องทุกข์	๖

คู่มือการปฏิบัติงานรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม

๑. **หลักการและเหตุผล** พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติราชการโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ ต่องานบริการที่มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการให้บริการ ไม่มีขั้นตอนปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการและมีการประเมินผลการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

๒. **การจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมตำบลโพนงาม** เพื่อให้การบริหารระบบราชการเป็นไปด้วยความถูกต้องบริสุทธิ์ ยุติธรรมควบคู่กับการพัฒนาบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความรวดเร็วประสพผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

อีกทั้งเพื่อเป็นศูนย์รับแจ้งเบาะแสการทุจริตหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโจดจึงได้จัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงามรับเรื่องราวร้องทุกข์ขึ้น ซึ่งในกรณีการร้องเรียนที่เกี่ยวกับบุคคลจะมีการเก็บรักษาเรื่องราวไว้เป็นความลับและปกปิดชื่อผู้ร้องเรียน เพื่อมิให้ผู้ร้องเรียนได้รับผลกระทบและได้รับความเดือดร้อนจากการร้องเรียน

๓. **สถานที่ตั้ง** ตั้งอยู่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม เลขที่ ๑๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลโพนงาม อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

๔. **หน้าที่ความรับผิดชอบ** เป็นศูนย์กลางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ และให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ ของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม มีขั้นตอน/กระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

๖. คำจำกัดความ

“ผู้รับบริการ” หมายถึง ผู้ที่มารับบริการจากส่วนราชการและประชาชนทั่วไป

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการของส่วนราชการ เช่น ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม

“การจัดการข้อร้องเรียน” มีความหมายครอบคลุมถึงการจัดการในเรื่องข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น/คำชมเชย/การสอบถามหรือการร้องขอข้อมูล

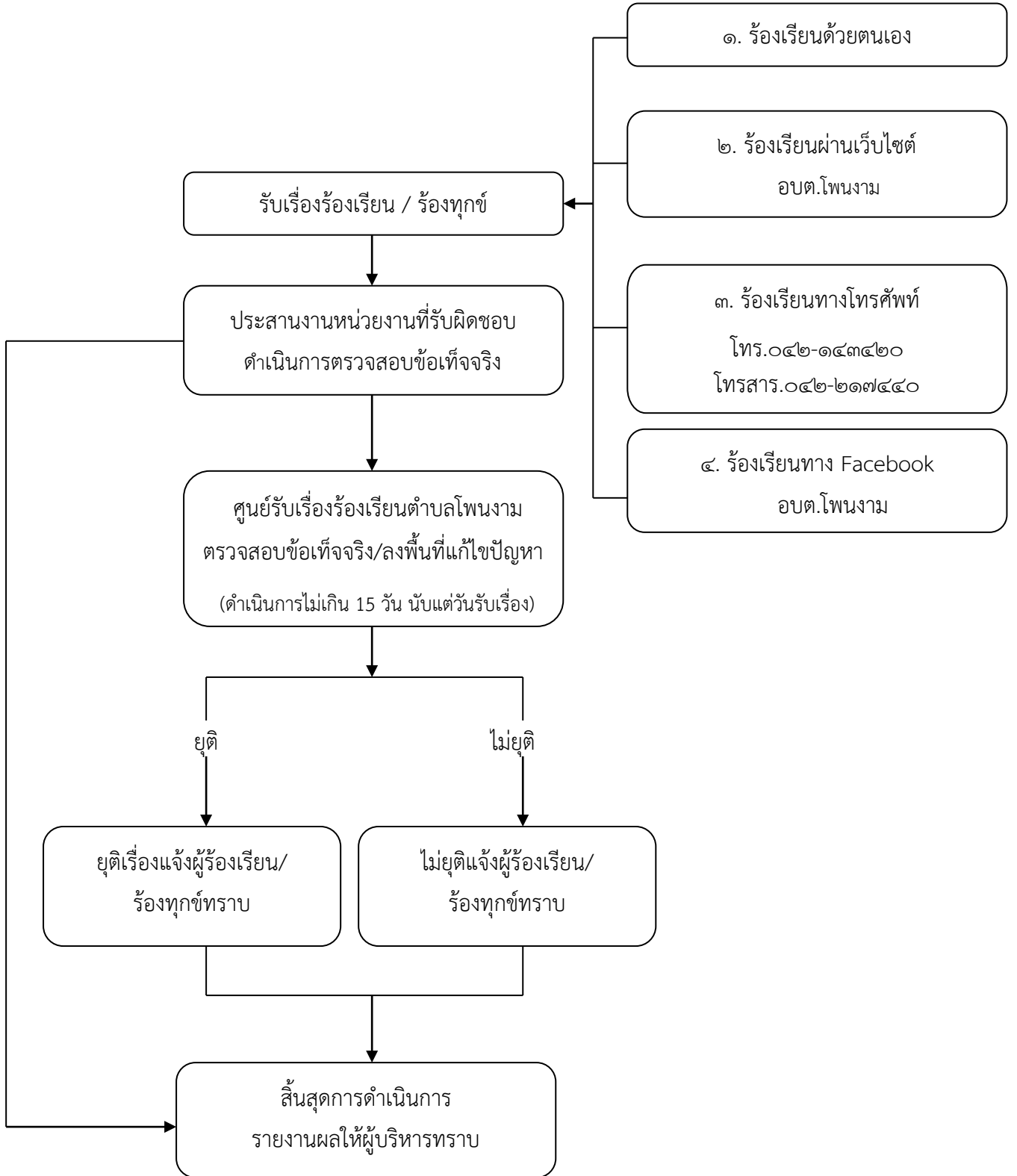
“ผู้ร้องเรียน/ร้องทุกข์” หมายถึง ประชาชนทั่วไป/ผู้มีส่วนได้เสียที่มาติดต่อราชการผ่านช่องทางต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ครอบคลุมการร้องเรียน/ร้องทุกข์/การให้ข้อเสนอแนะ/การให้ข้อคิดเห็น/การชมเชย/การร้องขอข้อมูล

“ช่องทางการรับข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์” หมายถึง ช่องทางต่างๆที่ใช้ในการรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ เช่น ติดต่อด้วยตนเอง/ติดต่อทางโทรศัพท์/เว็บไซต์/FaceBook

๗. ระยะเวลาเปิดให้บริการ เปิดให้บริการวันจันทร์ ถึง วันศุกร์

(ยกเว้นวันหยุดที่ทางราชการกำหนด) ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๘. แผนผังกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์

๙. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดการข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ของหน่วยงาน

๙.๑ จัดตั้งศูนย์ / จุดรับข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ของประชาชน

๙.๒ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

๙.๓ แจ้งผู้รับผิดชอบตามคำสั่ง อบต.โพนงาม เพื่อความสะดวกในการประสานงาน

๑๐. การรับและตรวจสอบข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ จากช่องทางต่าง ๆ

ดำเนินการรับและติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ที่เข้ามาถึงหน่วยงานจากช่องทางต่าง ๆ

โดยมีข้อปฏิบัติตามที่กำหนด ดังนี้

ช่องทาง	ความถี่ในการตรวจสอบช่องทาง	ระยะเวลาดำเนินการรับข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ เพื่อประสานหาทางแก้ไขปัญหา	หมายเหตุ
ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ อบต.โพนงาม	ทุกครั้งที่มีการร้องเรียน	ภายใน ๑ วันทำการ	
ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ อบต.โพนงาม	ทุกวัน	ภายใน ๑ วันทำการ	
ร้องเรียนทางโทรศัพท์ ๐๔๒-๑๔๘๔๒๐	ทุกวัน	ภายใน ๑ วันทำการ	
ร้องเรียนทาง FaceBook	ทุกวัน	ภายใน ๑ วันทำการ	

๑๑. การบันทึกข้อร้องเรียน

๑๑.๑ กรอกแบบฟอร์มบันทึกข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ โดยมีรายละเอียด ชื่อ-สกุล ที่อยู่ หมายเลข โทรศัพท์ติดต่อ เรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ และสถานที่เกิดเหตุ

๑๑.๒ ทุกช่องทางที่มีการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ต้องบันทึกข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ลงสมุดบันทึกข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์

๑๒. การประสานหน่วยงานเพื่อแก้ปัญหาข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ และการแจ้งผู้ร้องเรียน / ร้องทุกข์ทราบ

๑๒.๑ กรณีเป็นการขอข้อมูลข่าวสารประสานหน่วยงานผู้ครอบครองเอกสาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ร้องขอได้ทันที

๑๒.๒ ข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ที่เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของหน่วยงาน เช่น ไฟฟ้าสาธารณะดับ การจัดการขยะมูลฝอย ตัดต้นไม้ กลิ่นเหม็นรบกวน เป็นต้น จัดทำบันทึกข้อความเสนอไปยังผู้บริหารเพื่อสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเบื้องต้นอาจโทรศัพท์แจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๓ ข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม ให้ดำเนินการประสานหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและถูกต้องในการแก้ไขปัญหาต่อไป

๑๒.๔ ข้อร้องเรียนที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เช่น กรณี ผู้ร้องเรียนทำหนังสือร้องเรียนความไม่โปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เจ้าหน้าที่จัดทำบันทึกข้อความเพื่อเสนอผู้บริหารพิจารณาสั่งการไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตรวจสอบและแจ้งผู้ร้องเรียนทราบ ต่อไป

๑๓. การติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินการให้ทราบภายใน ๑๕ วันทำการ เพื่อเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ จะได้แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ผู้ร้องเรียนทราบ ต่อไป

๑๔. การรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารทราบ

๑๔.๑ ให้รวบรวมและรายงานสรุปการจัดการข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ให้ผู้บริหารทราบทุกเดือน

๑๔.๒ ให้รวบรวมรายงานสรุปข้อร้องเรียนหลังจากสิ้นปีงบประมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์การจัดการข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ในภาพรวมของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ต่อไป

๑๕. มาตรฐานงาน การดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีได้รับเรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์ ให้ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงามดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน / ร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ทำการ

๑๖. แบบฟอร์ม แบบฟอร์มใบรับแจ้งเหตุเรื่องราวร้องเรียน / ร้องทุกข์

๑๗. จัดทำโดย ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม

- หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร ๐๔๒-๑๔๘๔๒๐

- เว็บไซต์ <http://phonngam.go.th/>

๑๘. แบบฟอร์มใบรับแจ้งเหตุเรื่องราวร้องเรียน / ร้องทุกข์

เลขที่ใบขอรับบริการ(ตชช)..... เลขที่รับเรื่องราวร้องทุกข์..... สำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม
☐ ผู้ประสงค์ขอรับบริการ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม
แบบสอบถามเบื้องต้น
เลขที่รับ.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลาที่รับ.....เวลาสิ้นสุด.....รวมเวลาแล้วเสร็จ.....ชั่วโมง.....น ๑๕๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลโพนงาม อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
ข้อมูลผู้ร้อง ☐ พบด้วยตนเอง ☐ โทรศัพท์ ☐ เครื่องช่วยยุติธรรมชุมชน ☐ ศูนย์ดำรงธรรม
ผู้ร้อง ชื่อ-สกุล.....ว/ค/ป/เกิด.....อายุ.....ปี ศาสนา.....สัญชาติ.....เลขที่บัตรประชาชน..... การศึกษา.....อาชีพ.....รายได้เฉลี่ย.....เดือน ที่อยู่..... โทรศัพท์.....E-Mail..... ระยะห่างจากบ้านถึงยุติธรรมชุมชนตำบลโพนงาม.....กิโลเมตร เป็นเงิน.....บาท เดินทางโดย ☐ รถส่วนตัว ☐ รถโดยสารประจำทาง ☐ รถรับจ้าง เป็นเงิน.....บาท บุคคลที่สามารถติดต่อได้ (กรณีไม่สามารถติดต่อท่านได้) ชื่อ-สกุล..... ที่อยู่.....โทร.....
เรื่อง..... ☐ แพง ☐ อาญา ☐ คดีทางปกครอง ☐ อื่นๆ..... วัตถุประสงค์เพื่อ ☐ ปรีกษากฎหมาย ☐ เรื่องราวร้องทุกข์ ☐ ขอให้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ☐ อื่นๆ..... ๑. ข้อเท็จจริงของผู้ร้อง (วันเกิดเหตุ / คู่กรณี / สถานที่) โปรดระบุ ....
*หมายเหตุ กรณีผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ☒ ลงในช่อง ☐
๒. ความประสงค์ของผู้ร้อง ☐ ให้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ☐ ให้ติดตามเรื่อง ☐ ให้ดำเนินคดี ☐ อื่นๆ..... ลงชื่อ.....ผู้ร้อง/ผู้ยื่นเรื่อง (.....)

๓. รายละเอียดการให้คำปรึกษาและข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ

๔. ความเห็นของที่ปรึกษากฎหมาย/เจ้าหน้าที่

๕. กรณีเรื่องที่ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำขอตาม พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ส่งสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินฯ แล้วเมื่อ.....
- ยังไม่ส่งสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินฯ เนื่องจาก เอกสารไม่ครบ อื่นๆ

ความเห็นของทนายความอาสา/ที่ปรึกษากฎหมาย/เจ้าหน้าที่

ยุติเรื่อง

ดำเนินการดังต่อไปนี้

☐ ผู้ร้องพอใจในการขอรับความช่วยเหลือ/ร้องทุกข์	☐ ส่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเพื่อพิจารณา ดำเนินการช่วยเหลือผู้ร้อง
☐ เรื่องของผู้ร้องถึงที่สุดแล้วไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้	☐ ส่งคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม
☐ อื่นๆ.....	☐ ลงนัคไกล่เกลี่ย/ออกหนังสือเชิญคู่กรณี
	☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....ที่ปรึกษากฎหมาย/นิติกร   ลงชื่อ.....
(.....)   (.....)

เลขที่ /

บันทึกการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท
ศูนย์ยุติธรรมตำบลโพนงาม
๑๕๙ หมู่ ๑ ตำบลโพนงาม อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
วันที่ พ.ศ.๒๕๖๓

ระหว่าง { ..... ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกร้อง

ข้อพิพาท/ข้อหาหรือฐานความผิด .....

๑. ข้าพเจ้า/บริษัท ..... อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานตั้งอยู่
เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ/เขต .....
จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรศัพท์เคลื่อนที่
โทรสาร..... E-mail ..... ต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ร้อง" ฝ่ายหนึ่ง
กับ

๒. ข้าพเจ้า/บริษัท ..... อยู่บ้านเลขที่ /สำนักงานตั้งอยู่
เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์
โทรศัพท์เคลื่อนที่ ..... โทรสาร.....
E-mail ..... ต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ถูกร้อง" อีกฝ่ายหนึ่ง

/ ขอทำบันทึก....

ขอทำบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทต่อหน้าผู้ไกล่เกลี่ย ซึ่งมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

อนึ่ง ในการที่ทำบันทึกข้อตกลงกันในครั้งนี้คู่กรณีได้ทำบันทึกข้อตกลงกันด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดถูกบังคับ ชูเซ็น หลอกหลวง หรือให้สัญญาอย่างใดๆ และในการทำบันทึกข้อตกลงในครั้งนี้ ไม่มีผู้ไกล่เกลี่ยท่านใดเข้าไปมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด

ในส่วนของคุณยัตติธรรมชุมชนตำบลโพรงาม เมื่อได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ถือว่าเป็นการยุติเรื่องร้องเรียนหรือข้อพิพาทในส่วนของคุณยัตติธรรมชุมชนตำบลโพรงาม

และหากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงฯ ดังกล่าว คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ยินยอมหรือตกลงจะดำเนินคดีทางแพ่งและทางอาญาต่อศาลต่อไป

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้ทราบและเข้าใจข้อความ โดยตลอดแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนาของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อ และตราประทับ (ถ้ามี) ต่อหน้า ผู้ไกล่เกลี่ยและพยานไว้เป็นสำคัญ และต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ร้อง
(.....)

(ลงชื่อ) ..... ผู้ถูกร้อง
(.....)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) ..... ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพรงาม

บันทึก/อ่าน/อ่านแล้ว

ผู้บันทึก

(นายอรุณ ไชยวงษา)
เลขานุการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลโพรงาม

